

2008-04-22

6. Policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård till gömda flyktingar

Diarienummer 0800681

Regionstyrelsens förslag

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

1. Föreslagen policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård till gömda flyktingar antages.
2. Gömda flyktingar erlägger patientavgifter motsvarande de för asylsökande.

Sammanfattning av ärendet

Enligt hälso- och sjukvårdslagen har alla personer som vistas i Sverige rätt till akut och omedelbar vård som inte kan anstå. Gömda flyktingar, barn undantagna, omfattas dock inte av statlig ersättning, utan har ett eget betalningsansvar. Detta innebär att hälso- och sjukvårdspersonal riskerar att hamna i etiska dilemman, där behovet av akut hälso- och sjukvård ställs mot patientens betalningsförmåga. Patientsäkerheten kan hotas, när vård fördröjs eller uteblir till följd av ovanstående.

Föreslagen policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård för gömda flyktingar fastställer att medicinsk vård och behandling ska komma i första hand och ekonomin i andra hand, i enlighet med FN:s deklARATIONER om mänskliga rättigheter.

Regionfullmäktige har behandlat ärendet 2008-03-27, § 60.

Bilagor

1. Regionstyrelsens beslut 2008-03-27, § 60
2. Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut 2008-03-10, § 38

Datum 2008-03-27

1 (2)

Regionfullmäktige

Policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård till gömda flyktingar

Ordförandens förslag

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

1. Föreslagen policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård till gömda flyktingar antages.
2. Gömda flyktingar erlägger patientavgifter motsvarande de för asylsökande.

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår att ett utarbetat förslag till policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård till gömda flyktingar ska antagas.

Enligt hälso- och sjukvårdslagen har alla personer som vistas i Sverige rätt till akut och omedelbar vård som inte kan anstå. Gömda flyktingar, barn undantagna, omfattas dock inte av statlig ersättning, utan har ett eget betalningsansvar. Detta innebär att hälso- och sjukvårdspersonal riskerar att hamna i etiska dilemman, där behovet av akut hälso- och sjukvård ställs mot patientens betalningsförmåga. Patientsäkerheten kan hotas, när vård fördröjs eller uteblir till följd av ovanstående.

Föreslagen policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård för gömda flyktingar fastställer att medicinsk vård och behandling

ska komma i första hand och ekonomin i andra hand, i enlighet med FN:s deklARATIONER om mänskliga rättigheter.

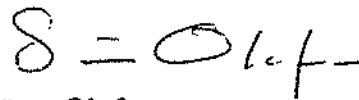
Eventuella merkostnader för den akuta och omedelbara nödvändiga vården täcks ur hälso- och sjukvårdsnämndens budget.

Regionstyrelsen ställer sig bakom hälso- och sjukvårdsnämndens förslag.

Regionstyrelsen föreslår också att gömda flyktingar ska erlägga samma patientavgifter som asylsökande. I bilaga 1 redovisas vilka patientavgifter som gäller för olika patientgrupper.

Jerker Swanstein
Regionstyrelsens ordförande

Sören Olofsson
Regiondirektör

Patientavgifter för sk Gömda flyktingar, förhållande till asylsökande och personer från andra länder
Förslaget är Blåmarkerat och i kursiv stil.

Bilaga 1

Patientavgifter för asylsökande		Förslag	Pat. avgifter icke gömda inom EU (nedan vanligaste exemplet)	Pat. avgifter för icke gömda utanför EU, (nedan vanligaste exemplet)
Avgift inom primärvården	Avgift	Avgift	Avgift	Akut sjukvård
Patientavgifter för asylsökande regleras i "Förordning om vårdavgifter m m för vissa utlänningar" (SFS1994:362).				
Akutvård och vård som ej kan anstå - alla som fyllt 12 år samt planerad vård för barn och ungdomar som fyllt 12 år men ej 18 år.				
Läkarebesök	50 kr	50 kr	150 kr	150 kr
Sjukvårdande behandling efter remiss av läkare inom offentliga vården	25 kr	25 kr	100 kr	100 kr
Planerad vård				
Läkarebesök	utomlänsavgift	utomlänsavgift	150 kr	Hela kostnaden (utomlänsavgift)
Sjukvårdande behandling	utomlänsavgift	utomlänsavgift	100 kr	Hela kostnaden (utomlänsavgift)
Avgifter inom läns- och regionsjukvården				
Besök efter remiss från primärvården. Avgiften gäller tills patienten är färdigbehandlad (således inte endast det första besöket) samt erforderliga besök efter utskrivning				
Läkarebesök	50 kr	50 kr	150 kr	Hela kostnaden (utomlänsavgift)
Sjukvårdande behandling	25 kr	25 kr	100 kr	Hela kostnaden (utomlänsavgift)
Akutvård och vård som inte kan anstå - alla som fyllt 12 år samt planerad vård för barn och ungdomar som fyllt 12 åren ej 18 år.				
Läkarebesök	300 kr	300 kr	300 kr	300 kr
Sjukvårdande behandling	100 kr	100 kr	100 kr	100 kr
Planerad vård - alla som fyllt 18 år:				
- läkarebesök	utomlänsavgift	utomlänsavgift	300 kr	Hela kostnaden (utomlänsavgift)
sjukvårdande behandling	utomlänsavgift	utomlänsavgift	100 kr	Hela kostnaden (utomlänsavgift)

§ 60 Policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård till gömda flyktingar (RF)

Diarienummer 0800681

Beslut

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

1. Föreslagen policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård till gömda flyktingar antages.
2. Gömda flyktingar erlägger patientavgifter motsvarande de för asylsökande.

Reservation

Björn Söder (sd) reserverar sig med hänvisning till bifogad reservation.

Sammanfattning av ärendet

Enligt hälso- och sjukvårdslagen har alla personer som vistas i Sverige rätt till akut och omedelbar vård som inte kan anstå. Gömda flyktingar, barn undantagna, omfattas dock inte av statlig ersättning, utan har ett eget betalningsansvar. Detta innebär att hälso- och sjukvårdspersonal riskerar att hamna i etiska dilemman, där behovet av akut hälso- och sjukvård ställs mot patientens betalningsförmåga. Patientsäkerheten kan hotas, när vård fördröjs eller uteblir till följd av ovanstående.

Föreslagen policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård för gömda flyktingar fastställer att medicinsk vård och behandling ska komma i första hand och ekonomin i andra hand, i enlighet med FN:s deklARATIONER om mänskliga rättigheter.

I ärendet finns följande skrivelser

1. Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut 2008-03-10, § 38
2. Skrivelse 2008-03-27 till regionfullmäktige

Yrkanden

Ordföranden Jerker Swanstein (m) yrkar att styrelsen beslutar enligt beslutet ovan.

Björn Söder (sd) yrkar att styrelsen beslutar avslå förslaget.

Ordföranden ställer proposition på de båda yrkandena och finner att styrelsen har bifallit hans yrkande.

Omröstning begärs och styrelsen fastställer följande voteringsproposition:

Den som vill bifalla ordförandens yrkande röstar ja.

Den som vill bifalla Björn Söders yrkande röstar nej.

Omröstningen utfaller med 14 ja-röster och 1 nej-röst.

Ja-röster ges av:

Uno Aldegren (s), Ingrid Lennerwald (s), Christine Axelsson (s), Rikard Larsson (s), Ewa Pihl Krabbe (s) och Eva Örtegren (s), Anders Åkesson (mp), Berit Wirödal (kd), Marita Sander-Schale (fp), Carl Johan Sonesson (m), Pia Kinhult (m), Henrik Hammar (m), Katarina Erlingsson (c) och Jerker Swanstein (m).

Nej-röst ges av:

Björn Söder (sd).

Sänt till:

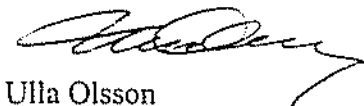
Regionfullmäktige

Vid protokollet

Karl Gustav Andersson

Rätt utdraget intygar

Ulla Olsson

2008-03-27

Reservation ärende 3.7:

Policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård till gömda flyktingar

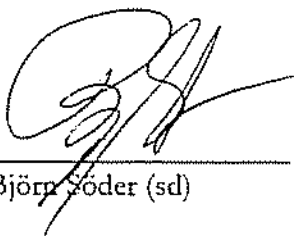
Sverigedemokraterna reserverar sig mot förslaget till policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård till gömda, och i Sverige illegalt uppehållandes, utlänningar.

Policyn innebär bland annat att Region Skåne uppmanar sin personal att vara delaktig i att gömma utlänningar som befinner sig illegalt i Sverige. Att kalla dessa människor "gömda flyktingar" är en ren lögn och en typ av retorik som ofta används av riksdagspartierna i syfte att skuldbelägga den som kritiserar den dolda mångkulturella agendan. Flyktingar behöver inte gömma sig i Sverige eftersom de får uppehållstillstånd om de kan uppvisa flyktingstatus. Det rör sig således om personer som vistas här illegalt och är därför jämförbara med brottslingar.

Vidare kan policyn få oanade konsekvenser. Policyn innebär nämligen i teorin att hela världens befolkning har rätt att få skattesubventionerad sjukvård i Skåne - bara de kan ta sig hit.

Det vore därför mer önskvärt om Region Skåne istället valde en annan väg genom att uttala att människor som befinner sig illegalt i landet måste betala fullpris för sig om de överhuvudtaget skall få tillgång till svensk sjukvård. Detta vore heller inget som står i strid med FN:s deklaration om mänskliga rättigheter. Istället vill Region Skåne med policydokumentet ta bort ännu ett incitament att få personer, som vistas här illegalt, att lämna Sverige genom att erbjuda dem i praktiken gratis sjukvård.

Belastningen av skånsk sjukvård kommer med all sannolikhet att öka och de redan långa köerna kommer att bli längre. Detta drabbar skåningarna och alla andra som befinner sig legalt i landet, genom att de får sämre tillgänglighet till sjukvård.

Björn Röder (sd)

**§ 38 Policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar
nödvändig vård till gömda flyktingar**
Diarienummer 0800681

Hälso- och sjukvårdsnämndens förslag till regionfullmäktige

1. Föreslagen policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård till gömda flyktingar antages.

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

2. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att ombesörja att adekvat utbildning till berörd personal kommer till stånd.
3. Eventuella merkostnader för den akuta och omedelbara nödvändiga vården täcks ur den statliga ersättningen till Region Skåne för hälso- och sjukvård för asylsökande.
4. Tandvårdsnämnden får i uppdrag att utreda möjligheterna att utreda förutsättningarna för en likvärdig policy gällande Folk tandvården Skåne.

Sammanfattning av ärendet

Enligt hälso- och sjukvårdslagen har alla personer som vistas i Sverige rätt till akut och omedelbar vård som inte kan anstå. Gömda flyktingar, barn undantagna, omfattas dock inte av statlig ersättning, utan har ett eget betalningsansvar. Detta innebär att hälso- och sjukvårdspersonal riskerar att hamna i etiska dilemman, där behovet av akut hälso- och sjukvård ställs mot patientens betalningsförmåga. Patientsäkerheten kan hotas, när vård fördröjs eller uteblir till följd av ovanstående.

Föreslagen policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård för gömda flyktingar fastställer att medicinsk vård och behandling ska komma i första hand och ekonomin i andra hand, i enlighet med FN:s deklARATIONER om mänskliga rättigheter.

I ärendet finns

1. Beslutsförslag 2008-02-29 rev 2008-03-10 med tillhörande policy

---

Sänt 2008-03-31 till:
Regionstyrelsen
HS-direktören
Tandvårdsnämnden
K. Eskilsson för handläggning

Vid protokollet
Olle Karlsson

Rätt utdraget intygar

Maria Dahlberg

Policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård till gömda flyktingar

Ordförandens förslag

Hälso- och sjukvårdsnämndens förslag till regionfullmäktige

1. Föreslagen policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård till gömda flyktingar antages.

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

2. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att ombesörja att adekvat utbildning till berörd personal kommer till stånd. Hälso- och sjukvårdsdirektören ska avrapportera till hälso- och sjukvårdsnämnden senast i oktober 2008.
3. Eventuella merkostnader för den akuta och omedelbara nödvändiga vården täcks ur den statliga ersättningen till Region Skåne för hälso- och sjukvård för asylsökande.
4. Tandvårdsnämnden får i uppdrag att utreda möjligheterna att utreda förutsättningarna för en likvärdig policy gällande Folk tandvården Skåne.

Sammanfattning av ärendet

Enligt hälso- och sjukvårdslagen har alla personer som vistas i Sverige rätt till akut och omedelbar vård som inte kan anstå. Gömda flyktingar, barn undantagna, omfattas dock inte av statlig ersättning, utan har ett eget betalningsansvar. Detta innebär att hälso- och sjukvårdspersonal riskerar att hamna i etiska dilemman, där behovet av akut hälso- och sjukvård ställs mot patientens betalningsförmåga. Patientsäkerheten kan hotas, när vård fördröjs eller uteblir till följd av ovanstående.

Föreslagen policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård för gömda flyktingar fastställer att medicinsk vård och behandling ska komma i första hand och ekonomin i andra hand, i enlighet med FN:s deklARATIONER om mänskliga rättigheter.

Beskrivning av ärendet

Enligt hälso- och sjukvårdslagen har alla personer som vistas i Sverige rätt till akut och omedelbar vård som inte kan anstå. Gömda flyktingar, barn undantagna, omfattas dock inte av statlig ersättning, utan har ett eget betalningsansvar. Detta innebär i praktiken att en gömd flykting kan nekas vård, om betalningsförmåga saknas och bedömningen görs att behovet inte är omedelbart.

Ingen vet exakt hur många personer som håller sig gömda i Sverige, men frivilligorganisationerna bedömer att det handlar om minst 10 000 personer. Siste december 2006 fanns 9300 personer på Polismyndighetens lista över efterlysta, gömda flyktingar i Sverige. För närvarande har Skånepolisens utlänningssektor 1100 personer på sin lista över efterlysta, gömda flyktingar. Detta innebär dock inte per automatik att 1100 gömda flyktingar de facto befinner sig i Skåne. Siffran kan vara såväl högre som lägre, beroende på personernas rörlighet såväl nationellt som internationellt. FN:s särskilde rapportör om rätten till hälsa, Paul Hunt, bedömde i en rapport från 2007 att antalet papperslösa i Sverige uppgår till 15 000 personer. En enkät ska genomföras under mars månad i Region Skåne, Västra Götalandsregionen och Stockholms läns landsting för att få ökad kunskap om de papperslösa migranternas, vilket inkluderar gömda flyktingars, vårdssituation.

I dagsläget är okunskapen således stor kring antalet gömda flyktingar och deras behov av hälso- och sjukvård i Region Skåne, men oavsett mängden kan gömda flyktingar, såsom alla människor, få behov av att akut uppsöka sjukvården. Nuvarande lagstiftning, där betalningsansvaret åligger den enskilde, kan leda till att vårdpersonalen tvingas gå emot sina yrkesetiska koder som säger att den som behöver vård också ska ges vård.

Patientsäkerheten kan hotas, när vård fördröjs eller uteblir utifrån patientens betalningsförmåga. Föreslagna policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård för gömda flyktingar fastställer att kostnaderna för medicinsk vård och behandling alltid kan lösas i efterhand och aldrig får hindra sjukvården från att ge akut och annan omedelbart nödvändig vård.

Då den föreslagna policyn för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård för gömda flyktingar är ett åtagande utöver den överenskommelse som finns mellan sjukvårdshuvudmännen och staten bör regionfullmäktige fatta beslutet i frågan.

Skälen för förslaget

I och med att akut och annan omedelbar nödvändig vård för gömda flyktingar inte omfattas av statlig ersättning, riskerar hälso- och sjukvårdspersonal att hamna i etiska dilemman, där behovet av akut hälso- och sjukvård ställs mot patientens betalningsförmåga. Patientsäkerheten kan hotas, när vård fördröjs eller uteblir till följd av ovanstående.

Föreslagna policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård för gömda flyktingar minskar det mänskliga lidandet hos en redan utsatt grupp.

Enligt gällande lagstiftning preskriberas avvisningsbeslut för gömda flyktingar efter fyra år. Personen har då möjlighet att hos Migrationsverket på nytt söka uppehållstillstånd i Sverige. Ofta beviljas denna på grund av den långa tiden personen befunnit sig i Sverige, såvida personen inte gjort något brottsligt. Personer med uppehållstillstånd har rätt till fullständig hälso- och sjukvård. Det kan således innebära en samhällsekonomisk och humanitär vinst att under personens tid som gömd flykting ha utfört akut och omedelbar nödvändig sjukvård, eftersom akuta tillstånd inte tillåts bli förvärrade hos personer som i ett senare skede kan omfattas av rätten till fullständig hälso- och sjukvård.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Den i dagsläget bristande kunskapen gällande antalet gömda flyktingar och deras vårdssituation i Region Skåne gör det omöjligt att beskriva de ekonomiska konsekvenserna på ett fullgott sätt. I Stockholms läns landsting, där de offentligt drivna sjukhusen har möjlighet att återsöka kostnader för akut vård till gömda flyktingar centralt, uppgick kostnaden under 2006 till c:a 1,5 miljoner kronor. Utifrån detta kan en rimlig gissning vara att kostnaden för Region Skåne centralt hamnar på mellan 500 000 och 1 miljon kronor per år, som ska utbetalas till förvaltningarna för att täcka kostnaderna för vård av de gömda flyktingar som varaktigt saknar betalningsförmåga.

Dessa eventuella merkostnader för akut och omedelbart nödvändig vård för gömda flyktingar kan täckas ur den statliga schablonersättningen till Region Skåne för hälso- och sjukvård för asylsökande, som i 2007 års bokslut visade ett överskott på 14,1 miljoner kronor i förhållande till redovisade kostnader.

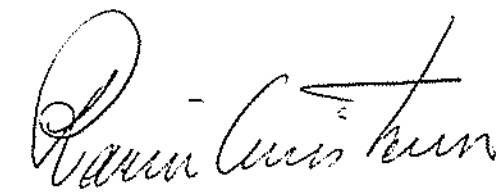
Kopplingar till Region Skånes policier och övergripande mål

I enlighet med FN:s deklARATIONER om mänskliga rättigheter ska alla människor ha tillgång till akut hälso- och sjukvård.

Samverkan med fackliga organisationer

Samverkan kommer att ske med de fackliga organisationerna genom den etablerade samverkansorganisationen.

Henrik Hammar
Ordförande

Karin Christensson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Policy för Region Skåne vid akut och annan omedelbar nödvändig vård till gömda flyktingar

Denna policy innefattar riktlinjer för hur vårdgivare inom Region Skåne ska bemöta "gömda" flyktingar. Policyn fråntar inte den "gömda" flyktingen betalningsansvaret för patientavgifter, men fastställer att den medicinska vården i likhet med övriga patientgrupper ska komma i första hand och betalningsförmågan i andra hand.

- Den sjukvård som Region Skåne ansvarar för behandlar alla patienter i behov av akut eller omedelbar nödvändig vård, oavsett betalningsförmåga.
- Hälso- och sjukvårdspersonalen uppgift är att ge medicinsk vård och behandling.
- När patienter uppsöker sjukvården och det finns rimlig anledning att tro att de har flyktingstatus bör mottagande personal för patienten tydliggöra vikten av att korrekt information erhålls avseende "asylsökande" respektive "gömd". Med "gömd" avses en person som fått avslag på asylansökan och gått under jorden.

- Vad gäller "asylsökande" och "gömda barn" gäller oförändrade rutiner i enlighet med Region Skånes riktlinjer, där ersättning utbetalas från Migrationsverket i enlighet med överenskommelse mellan staten och Sveriges kommuner och landsting.

- För "gömda", som har eget betalningsansvar, gäller att kostnaderna för medicinsk vård och behandling alltid kan lösas i efterhand och aldrig får hindra patienten från att erhålla akut och annan omedelbart

nödvändig vård.

- När en "gömd" flykting uppsöker hälso- och sjukvården ska inte Migrationsverket kontaktas.
- Regler för sekretess och integritet gäller oavkortat för alla "gömda" flyktingar, på samma sätt som för asylsökande, individer med uppehållstillstånd eller med svenskt medborgarskap.
- Endast på direkt fråga från Polismyndigheten har förvaltningen skyldighet att uppge, om en fullt identifierbar "gömd" flykting vårdas på sjukhuset för tillfället. Begär för säkerhets skull att få motringa om polis ringer! Gällande regelverk för anmälningsplikt gäller för "gömda" flyktingar på samma sätt som för andra patientgrupper.
- "Gömda" flyktingar skall, som alla patienter, dokumenteras i PASIS och i förekommande journalföringssystem. Detta gäller även om patienten inte kan identifiera sig. I sådana fall skall ett tillfälligt personnummer utfärdas.
- Sjukvårdsinrättningen ansvarar för att det finns ett system för
  - kontaktväg till dessa patienter (många har mobiltelefon), för exempelvis provsvar och återbesökstider.
  - kontaktväg från dessa patienter, så att patienten vid behov kan få kontakt med vårdgivaren.
- Patientens identitet är för hälso- och sjukvården viktig enbart för att kunna garantera medicinsk säkerhet i vård och behandling genom en god dokumentation.

Beslutad av Regionfullmäktige 2008-xx-xx
Gäller från och med 2008-05-01